

HYVIL

Hallintovaliokunnan asiantuntijakuuleminen

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi
terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä siihen
liittyviksi laeiksi (HE 149/2024 vp)**

Hallintovaliokunta, Kuuleminen 7.11.2024

Minna Korkiakoski-Västi, toimitusjohtaja Hyvil

- Hallintovaliokunnan teema tähän kuulemiseen: hallinnollinen näkökulma, alueellinen itsehallinto ja alueellisen demokratian näkökohdat, valtion, alueiden ja kuntien roolijako
 - Hyvil keskittyy lausunnossa näihin teemoihin

Hallituksen esityksen pääasiallinen sisältö on "sairaalaverkko"

- Lähtökohtaisesti lääketieteellinen ja hoidollinen sisältö (HE)
 - Sairaalaverkko, leikkaustoiminta, päivystys, hoidon saatavuuden turvaaminen ja henkilöstön riittävyys, potilasturvallisuus
- Sairaalaverkko on myös taloudellinen, investoinnillinen sekä aluepoliittinen ja elinvoimakysymys (yhteiskunnallinen kokemus)
- Mahdollisimman laajan palvelun "sairaala" on alueelle ja sen väestölle elintärkeä kysymys sekä hoidon saatavuuden varmistamisen mutta myös alueen elinvoiman ja vetovoimaisuuden näkökulmasta
 - "Sairaala" on alueelle myös merkittävä työnantaja ja työllistäjä sekä mahdollistaa ja edellyttää koulutuspaikkoja.

Sairaalaverkkotyöryhmän työskentely taustalla

- Suomen sairaalaverkko on kansainvälisesti arvioituna tiivis
- Yhteiskunnallinen murros
 - väestö keskittyy kaupunkialueille ja maantieteellisesti kohdennetusti
 - syntyvyys on vähentynyt
 - väestö ikääntyy
 - henkilöstön riittävyys on kriittinen menestystekijä
 - huoli kansallisesta talouden tilasta
 - varautumisen näkökulma

Velvoittava lainsäädäntö jatkumoa YTA-sopimuksen mahdollisuudelle

- ESH työnjakoa ja sairaaloiden profiloitumista on pyritty ratkaisemaan ERVA ja YTA-tasoisilla sopimuksilla
 - pääosin tuloksetta -> hallitus näki tarpeelliseksi säätää asiasta velvoittavalla lainsäädännöllä
- Tavoitteena ollut talouden hallinta, sairaalakiinteistöjen ja infrastruktuurin kustannustehokas käyttö, henkilöstön riittävyyden turvaaminen, osaamisen ja potilasturvallisuuden varmistaminen sekä lääketieteellisesti tarkoituksenmukainen hoidon saatavuus alueella
 - sopimusyhteistyön tavoitteet ovat samat, mitä nyt HESSä

YTA-sopimisen ja koordinoinnin vahvistettu rooli lainsäädännön rinnalla

- YTA-alueiden suunnittelu- ja sopimismenettely jatkuu, edelleen mahdollinen
- yliopistosairaala ylläpitävällä hyvinvointialueella on erityinen koordinaatiotehtävä
 - Ilmentää koordinoitun vallan ja ohjauksen keskittämistä viidelle alueelle
 - Vaikutus hyvinvointialueen itsehallinnon laajuuteen

Terveystenhuoltolain muutos on osa vuoden 2025 talousarviolainsäädäntöä

- Kustannusten hillintä tavoitteena
- Mikä on muutoksen kustannusvaikutus?
 - Laskelmat poikkeavat oleellisesti toisistaan – merkittävästä säästöä kustannusten kasvuun
 - Kansallisesti vai yksittäiselle hyvinvointialueelle
- Jakaa hyvinvointialueiden mielipiteitä ja alueiden kesken synnyttää myös intressiriitaa: yhden menetys on toisen saanto
 - Potilaiden hoidon tarve jatkuu, jopa lisääntyy, vaikka sairaaloiden toimintaa tiivistetään

Kustannusvaikutus alueelle

- Keskittäminen johtaa hyvinvointialueiden keskinäisen laskutuksen ja tulonsiirtojen lisääntymiseen (ostopalvelut) - Miten toteutuu hyvinvointialueiden rahoituksessa, on osin avoin kysymys
- Välillisiä kustannusvaikutuksia väestölle, Kelalle matkakorvauksina
- Sairaalan menetys kunnille ja alueelle - subventaation mahdollisuus?
 - Elinvoima
 - Työpaikka
 - Verotulo
 - Vetovoima

Perusterveydenhuollon päivystyspisteiden määrittely erityiskysymyksenä

- Erityinen rajoittava vaikutus hyvinvointialueen itsehallinnolliseen asemaan
 - peruspalvelua, joka usein osa peruspalveluiden kokonaisuutta
 - Mitä ovat perustelut velvoittavalle lainsäädännölle perusterveydenhuollon toimipisteen määrittelyssä?
 - Onko perusterveydenhuollon päivystyspisteiden nimeäminen lailla oikeassa suhteessa asian merkityksellisyyteen ja oikeassa suhteessa hyvinvointialueiden itsehallinnon piiriin?
- Sairaalaverkkoa koskeva terveydenhuoltolain muutosesitys muuttaa merkittäväällä tavalla hyvinvointialueen itsehallinnollista asemaa rajaten sitä
- Hyvil esittää huolensa hyvinvointialueiden itsehallinnon toteutumisen mahdollisuudesta esitetyn terveydenhuoltolain muutoksen myötä

HYVI
NVOINTI
ALU EYH
TI ÖV
ÄL **HYVIL** FÄ
RDS OMR
ÅDESBOL
AGET